

OBSAH

Předmluva	11
Část I	
Nauka o mapách. Matematická kartografie. Sestavování a redakce map	13
1. Úvod	15
11. Význam kartografie pro hospodářskou výstavbu a zvyšování kulturní úrovně	15
12. Definice kartografie a její obsah	16
13. Pojem plánu a mapy. Požadavky na moderní mapy	18
14. Pojem kartografické generalisace. Užití mapových (smluvených) značek	19
15. Stručný přehled vývoje kartografie	22
Vývoj map našich zemí	29
Charakteristika a význam sovětské kartografie	30
2. Nauka o mapách	32
21. Třídění kartografických děl	32
211. Třídění map	32
Třídění map podle rozsahu zobrazeného území	33
Třídění map podle obsahové tematiky	33
Třídění map podle účelu, jemuž mají sloužit	35
Třídění map podle měřítka	35
Třídění map podle dalších hledisek	36
212. Třídění zeměpisných atlasů	36
22. Rozbor obsahu mapy a prostředků k jeho vyjádření	37
221. Rozdělení obsahu mapy na jednotlivé prvky	37
222. Matematické prvky	38
Kartografické zobrazení. Souřadnicové sítě	38
Mapový rám. Kompozice mapy. Mezinárodně užívaný klad listů topografických map	39
Měřítko mapy	42
Sítě pevných bodů	43
223. Fysickozeměpisné prvky	44
Vodstvo	44
Reliéf. Plastické mapy. Anaglyfy	45
Porosty a půdy	52
Ostatní přírodní jevy	52
224. Sociálně ekonomické prvky	53
Sídliště (sídla)	53
Dopravní síť a dorozumívací spoje	54
Průmysl. Zemědělství. Kulturní zařízení	56
Politické a administrativní územní dělení	57

225.	Vyjadřovací prostředky užívané převážně na speciálních mapách	57
	Bodové značky. Lokalisované diagramy	58
	Areálový způsob	60
	Isočáry	61
	Bodový způsob	62
	Pohybové čáry	63
	Kartogramy	63
	Kartodiagramy	64
226.	Doplňkové a pomocné prvky	65
	Názvosloví na mapách	65
	Grafické řešení písma	67
	Mimorámové údaje	69
	Barevná úprava map	69
23.	Kartografická dokumentace. Mapové sbírky	70
24.	Stav kartografického zobrazení světa. Nejvýznačnější kartografická díla	71
3.	Matematická kartografie	74
31.	Zákony zobrazování referenční plochy Země na mapu	74
311.	Základní pojmy	75
312.	Přehled základních poznatků o kartografických zkresleních	78
32.	Třídění kartografických zobrazení	81
33.	Nejdůležitější zobrazení užívaná v topografii a kartografii	86
331.	Kuželová zobrazení	86
	Ekvidistantní kuželové zobrazení	88
	Ekvivalentní kuželové zobrazení	90
	Konformní kuželové zobrazení	91
	Konformní kuželové zobrazení československých map (Křovákovo)	93
332.	Válcová zobrazení	94
	Ekvidistantní válcové zobrazení	96
	Ekvivalentní válcové zobrazení	97
	Konformní válcové zobrazení	97
	Perspektivní válcové projekce	98
	Gaussovo konformní zobrazení elipsoidu v poledníkových pásích a jeho užití v ČSSR	100
333.	Azimutální zobrazení	101
	Ekvidistantní azimutální zobrazení	103
	Ekvivalentní azimutální zobrazení	104
	Konformní azimutální zobrazení (stereografická projekce)	104
	Perspektivní (centrální) azimutální projekce	104
334.	Nepravá zobrazení	107
	Nepravá kuželová zobrazení (pseudokónická)	108
	Nepravá azimutální zobrazení (pseudoazimutální)	109
	Nepravá válcová zobrazení (pseudocylindrická)	110
	Některá další zobrazení vhodná pro planisféry	112
335.	Mnohokuželová (polykónická) zobrazení	113
336.	Mnohostěnová (polyedrická) zobrazení	116
34.	Volba zobrazení	118
341.	Hlavní současné úkoly při volbě zobrazení	119
342.	Praktické poznámky o kartografických zkresleních	119
343.	Hlavní činitelé při volbě zobrazení	122
344.	Zobrazení pro nejobvyklejší mapy	124

4. Sestavování a redakce map	127
41. Organizace a plánování civilní kartografie v ČSSR	127
42. Redakčně sestavitelské práce na odvozené mapě	128
421. Projekční příprava. Podkladové materiály a jejich hodnocení	130
422. Kartografická generalisace	134
Generalisace vodstva	136
Generalisace reliéfu	141
Generalisace sídlišť	145
Generalisace dopravních spojů	146
Poznámky ke generalisaci ostatních obsahových prvků	147
Užití statistických metod pro volbu stupnic v kartografii	148
423. Postup zpracování sestavitelského originálu odvozené mapy	149
Konstrukční příprava	150
Přenesení obsahu z podkladových materiálů	151
Provedení kartografické generalisace	157
Čistokresba. Doplnění písmem	159
Poznámka o možnostech zjednodušení pracovního postupu	160
424. Další redakční úkoly při vydávání map	161
Literatura k I. části	162

Část II

Reprodukční a tiskové techniky, používané při vydání map	165
1. Úvod	167
11. Technologie polygrafického zpracování v projektu mapy	167
12. Přehled a charakteristika tiskových technik	168
13. Stručný nástin vývoje reprodukčních a tiskových technik ve vztahu k rozmnožování map a plánů	170
14. Současná úroveň technického rozvoje při reprodukcí a tisku map	179
2. Reprodukční techniky	182
21. Fotografie	182
211. Přístroje a zařízení	182
212. Základy fotochemie	196
213. Materiály a jejich vlastnosti	208
214. Výrobní postupy	217
215. Základní úkoly fotografie při reprodukcí map, reprodukce čárových prvků map, reprodukce polotónových originálů pro tisk, barevné výtažky	222
216. Fotosazba	233
22. Speciální rozmnožovací způsoby i techniky a jejich využití při reprodukcí map, planografie	239
221. Zhotovení reflexní kopie na chromoželatinovou vrstvu	239
222. Planografické kopie	244
23. Tisk z plochy — ofset	252
231. Základní princip	252
232. Materiály, přístroje a zařízení pro kopírování	252
233. Techniky kopírování pro tisk z plochy	256

234.	Sensibilisované vrstvy pro kopírování na průsvitné plastické hmoty	272
235.	Technika zhotovení masek	279
236.	Použití masek při kopírování rastrů na plastické fólie	283
237.	Využití metody triád k zhotovení podkladů pro ofsetový tisk	284
238.	Princip ofsetového tisku	285
239.	Materiály — papír, barvy	287
240.	Ofsetové stroje a jejich využití pro tisk kartografických děl	294
24.	Tisk z výšky	301
241.	Využití knihtisku v kartografii	301
242.	Ruční a strojová sazba	302
243.	Chemigrafie	305
244.	Knihtiskařské stroje	308
3.	Využití reprodukčních a tiskových technik při vydávání kartografických děl	309
31.	Projektování tvorby a vydání kartografických děl	309
311.	Technické projekty a vliv technologie kartografického zpracování map na hospodárnost výrobních postupů polygrafických prací	309
312.	Reprodukční techniky použité v etapě přípravných a sestavitelských prací	311
313.	Technologie zhotovování vydavatelských originálů s využitím polygrafických výrobních postupů — využití rytiny do vrstvy k zhotovení vydavatelských originálů, rytecké vrstvy a přístroje	313
32.	Technologické postupy pro vydání technických map pro hospodářskou výstavbu	324
321.	Polygrafické zpracování jednobarevných map velkých měřítek	324
322.	Polygrafické zpracování vícebarevných map velkých měřítek	325
323.	Vydání technických map odvozením z map větších měřítek — montáže	328
324.	Vydání topografických map 1 : 10 000 a 1 : 5 000	331
325.	Vydání technickohospodářských map	333
33.	Některé technologické postupy pro vydávání map a atlasů určených k zvyšování kulturní úrovně — mapy pro školy a veřejnost a mapy malých měřítek se speciálním obsahem	335
331.	Technologický postup pro zpracování hypsometrických map	335
332.	Vyjádření barevných ploch pro zpracování map politických, hospodářských i jiných map s odbornou náplní s použitím triád	337
333.	Technologie reprodukce stínovaného terénu (reliéfu) v mapách	339
334.	Technologický postup pro zhotovení plastických map — tvarování plastických map	340
	Literatura k II. části	343

Část III

	Kartometrie (měření na mapách)	345
1.	Předmět kartometrie. Úvodní pojmy	347
2.	Kartometrické vlastnosti map	349
21.	Vlastnosti vyplývající ze zákonů zobrazování referenční plochy	349
22.	Podrobnost mapového obrazu	350
23.	Geometrická přesnost mapové kresby a její vyšetření	351

3. Řešení elementárních kartometrických úkolů	358
31. Měřické pomůcky a přesnost práce s nimi	358
32. Určování zeměpisných souřadnic	360
33. Měření délek	362
Přímé délky	362
Délky vlnovek	365
34. Měření ploch	369
35. Měření úhlů	371
4. Stručný popis způsobů vyšetřování základních morfometrických charakteristik	373
5. Poznámka k řešení navigačních úloh v mapách	379
Literatura k III. části	382